

НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

РІШЕННЯ № 1635

04.11.2021

м. Київ

Протокол № 30

Про призначення позапланової безвиїзної перевірки
ТОВ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ
(НР № 01454-м від 27.12.2018,
спутникове ТБ, логотип: «UKRLIVE (комбіноване)»)

За результатами моніторингу телепрограми ТОВ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ (ліцензія на мовлення НР № 01454-м від 27.12.2018), за 29.10.2021 зафіксовано трансляцію (у часовому проміжку між 00:33 та 04:33) передачі «Український формат», один із фрагментів якої (трансляція у часовому проміжку з 02:46 до 02:57) містив інформацію, розповсюдження якої під час пандемії COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, може загрожувати чи спричинити серйозні ризики для життя та здоров'я населення України та системи охорони здоров'я.

Зокрема, моніторингом зафіксовано поширення в телеєфірі висловлювань:

Ростислав Сухачов, ведучий передачі: *«Ситуація щодня складнішає. Пане Охріменко, з Вас, напевно, почнемо. Ми в понеділок з Вами обговорювали цю тему. Ви кажете, що ми несемо маячню, обговорюєте COVID, насправді це звичайний грип, ніякої немає небезпеки, люди як вмирали, так і вмирають, але розумієте, це, напевно, так можна ставитись, коли ти не на лікарняному ліжку або не в реанімації. А коли тебе переводять з однієї лікарні в іншу, тому що не вистачає кисню, то, напевно, у Вас, можливо, були би інші думки».*

Діана Панченко, ведуча передачі: *«Ви ще не хворіли, до речі?».*

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: *«Рік тому я в цій студії Вам говорив – клоунада буде довго. Та ж сама картинка, ті ж самі розмови, ті ж самі «немає кисню», всі помруть. Ой, да скільки можна, люди добрі. Вам подобається – немає проблем. От звертаю Вашу увагу – влітку у нас, дійсно, було мало захворювань, чому? Влітку, почали восени, класика – восени захворювання грипу зростає. Ну подивіться за сто років. Ні, ми це не бачимо, ми щось... Зараз мороз піде – почне знижуватись, ну класика. Влітку знову впаде у нас, навіть якщо вакцинації не буде. Диво, диво, влітку немає коронавіруса. Починається холод – коронавірус. Може, хватить, люди добрі. От ви говорите, крадуть, ну я ж не заперечую. Ну поки гроші не закінчатся на боротьбу з коронавірусом – будуть красти. Відмініть надбавки за коронавірус, відмініть боротьбу з коронавірусом – коронавірус зникне. Хочу нагадати – Швеція, там з*

коронавірусом не борються, там є показники захворюваності, смертності. Такі ж саме як, не в Україні, в Ізраїлі. В Ізраїлі там борються, там і вакцинацію провели, аж 3 уколи дали – не помагає. Може, хватить цієї клоунади. Ні, я розумію, китайці добре всіх жухнули. Вони жухнули, а зараз ніхто не може пояснити, де воно взялося. Китай всіх поставив, так сказати...».

Валентина Маркевич, доцент, кандидат медичних наук: «Так воно взялося чи ні? Вы себе противоречите. Ви ж сказали, що коронавірусу немає. Так де воно взялося...».

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: «Та ні, хвилинку. Є грип».

Валентина Маркевич, доцент, кандидат медичних наук: «Не обманюйте людей».

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: «Але є клоунада і те, що ви повелись на клоунаду – це ваше... Вам подобається поговорити...».

Валентина Маркевич, доцент, кандидат медичних наук: «Ви хворіли чи ні?».

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: «Ні. Подобається поговорити... Знаєте, саме смішне. Я от на такі самі симптоми хворів у 2003 році. Ви тоді не говорили про коронавірус».

Олександр Лазарєв: «Вы в Ухань ездили?».

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: «Сама інтерна ситуація – як же так получилось. У 2003 році коронавірус у мене був – ніхто не говорив, сказали, що грип, як Ви розумієте. А тут...».

Діана Панченко, ведуча передачі: «А звідки Ви знаєте, що то коронавірус?».

Ростислав Сухачов, ведучий передачі: «Да, звідки Ви знаєте, що це коронавірус?».

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: «Ну, я говорив такі самі симптоми, абсолютно, як ви розказуєте».

Діана Панченко, ведуча передачі: «І нюх втрачали? Нюх втрачали?».

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: «Да, ну такі самі. Так я говорю, люди добрі...».

Діана Панченко, ведуча передачі: «Так от хто привіз».

Ростислав Сухачов, ведучий передачі: «От хто завіз коронавірус у 2003 році. Розгрібаєм тепер. З Охріменком».

Діана Панченко, ведуча передачі: «А Ви в Ухані, часом, в лабораторії там не працювали?».

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: «Ні, в Ухані не працював, не був».

Валентина Маркевич, доцент, кандидат медичних наук: *«Так каже, що нема нічого».*

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: *«Але дивіться, от Ви зараз якщо задасте запитання, а де в Китаї дівся коронавірус...».*

Валентина Маркевич, доцент, кандидат медичних наук: *«Там він є».*

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: *«Ні, ні, ні, хвилиночку. Офіційно вже нема...».*

Валентина Маркевич, доцент, кандидат медичних наук: *«Є, є».*

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: *«Де взявся, все закінчилось. Але дивіться, ще раз говорю, що в Швеції клоунади не було і кількість захворілих, кількість померлих менша навіть, ніж там, де була клоунада».*

Діана Панченко, ведуча передачі: *«Так, спасибі, Олександр, спасибі. Ви знаєте, Валентино, от найстрашніше, коли близькі люди стикаються з цією жахливою хворобою. І днями наша близька подруга і працівник каналу «Newsonе», «Newsonе» колись і «Першого незалежного» потрапила до лікарні. З величезним боєм вдалося, чесно, влаштувати її в лікарню. Не могли температуру збити з 39 градусів при тому, що це молода дівчина без хронічних будь-яких хвороб, спортивна і взагалі не хворіла в принципі. Що би Ви сказали людям, які досі думають, що це клоунада і ваш прогноз – коли у нас буде пік, коли будуть найстрашніші дні?».*

Валентина Маркевич, доцент, кандидат медичних наук: *«Дорогие друзья, я хотела бы сказать, что, смотрите, сегодня мы вот... буквально вот в лице Охрименка видим часть людей, которая, действительно, говорит...».*

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: *«Правду. И не зарабатует на фонді по боротьбі з коронавірусом».*

Діана Панченко, ведуча передачі: *«Ну не перебивайте, Вас же не перебивали. Вас же не перебивали, Олександр».*

Валентина Маркевич, доцент, кандидат медичних наук: *«Он говорит о том, что коронавируса не существует, при этом сам говорит, что он болел этим».*

Олександр Охріменко, економічний експерт, президент українського аналітичного центру: *«Грип, Ну грип є».*

Валентина Маркевич, доцент, кандидат медичних наук: *«Это не имеет значения. На самом деле, друзья, действительно, ситуация с коронавирусом очень серьезная у нас сейчас. И в чем она заключается. Во-первых, быстрое прогрессирование, высокая контагиозность – быстро заражаются люди. Действительно, сейчас есть тенденция к тому, что заражается часть молодых людей, которые социально активны, они имеют много контактов и, к сожалению, вынуждены работать и ходит более контактировать. Пожилое население... оно более себя ограничивает в контактах...».*

Учасником передачі «Український формат» О. Охріменком було публічно поширено інформацію про те, що в Україні відсутня епідемія COVID-19,

захворювання населення не тільки в Україні, але й в інших країнах світу викликані сезонним грипом і мають характер історичної норми. Гість передачі закликав відмінити боротьбу з епідемією COVID-19: *«Відмініть надбавки за коронавірус, відмініть боротьбу з коронавірусом – коронавірус зникне»*. На думку промовця, характер масових захворювань в Україні не містить загроз здоров'ю та життю людей, та, відповідно, не потребує заходів з вакцинації, яка є лише можливістю для корупційних дій: *«От ви говорите, крадуть, ну я ж не заперечую. Ну, поки гроші не закінчаться на боротьбу з коронавірусом – будуть красти»*.

У якості раціональних аргументів своєї позиції О. Охріменком було наведено приклади інших країн, сумнівний і суперечливий характер яких не викликав критичного ставлення ведучих передачі, редакції телеканалу, хоча недостовірність цих аргументів, приклади їх спростування були доступні з джерел відкритої інформації та фактчекінгових досліджень як в Україні, так і в світі. Зокрема, О. Охріменком було оприлюднено заяви з недостовірною інформацією щодо ситуації з епідемією COVID-19 в Швеції та Китаї: *«Хочу нагадати – Швеція, там з коронавірусом не борються, там є показники захворюваності, смертності. Такі ж саме як, не в Україні, в Ізраїлі. В Ізраїлі там борються, там і вакцинацію провели, аж 3 уколи дали – не помагає. Може, хватить цієї клоунади», «дивіться, ще раз говорю, що в Швеції клоунади не було і кількість захворілих, кількість померлих менша навіть, ніж там, де була клоунада», «дивіться, от Ви зараз якщо задасте запитання, а де в Китаї дівся коронавірус... Ні, ні, ні, хвилиночку. Офіційно вже нема...»*.

Інформація про те, що у Швеції «пандемії насправді не було» є спростованою дезінформацією. Дійсно, досвід Швеції є специфічним, у країні майже не було заборон на пересування людей, на роботу компаній, проте суспільство у Швеції відрізняється високим рівнем довіри громадян до свого уряду. У країні населення самостійно дотримується тих обмежень, які були рекомендовані урядом, тому запровадження жорстких заходів у цій країні не було доцільним. Шведський варіант боротьби з епідемією є специфічним, але це не означає, що у країні держава не бореться з епідемією COVID-19. Водночас, Швеція знаходиться серед країн з високими показниками смертності від COVID-19 з розрахунку на 100 тис. населення.

Ситуація в Китаї засвідчує протилежний підхід до вирішення проблеми протидії пандемії COVID-19, оскільки з 23.01.2020 уряд Китаю ввів жорсткий карантин, запровадив масове тестування, обов'язкове користування захисними масками та дотримання соціальної дистанції. В'їзд у країну і дотримання карантинних обмежень суворо контролювався урядом. Завдяки цим заходам Китай, дійсно, має низьку кількість захворювань на COVID-19.

Проте успіхи названих країн жодним чином не пов'язуються з невизнанням існування пандемії коронавірусної інфекції та запереченням необхідності заходів протидії пандемії на державному рівні, зокрема шляхом вакцинації населення.

Трансляція передачі відбувалась саме у той час, коли в Україні різко зросла чисельність захворювань населення на COVID-19, а також кількість летальних

випадків від цього захворювання; активно проводилась вакцинація населення. Тому телеглядачі телеканалу з логотипом: «UKRLIVE» (комбіноване)» могли активно обмірковувати питання вакцинації себе та своїх рідних. Необ'єктивна інформація, поширена в ефірі телеканалу, могла змусити телеглядачів відмовитись від вакцинації та від дотримання обмежувальних протиепідемічних заходів із запобігання поширення гострої респіраторної хвороби, що може мати серйозні наслідки для здоров'я населення України.

При цьому сам заявник не може вважатися спеціалістом з порушеного питання, його думка не може вважатися експертною у галузі медицини, під час передачі його було протитровано як «економічний експерт, президент українського аналітичного центру». Ведучий передачі Ростислав Сухачов повідомив учасникам передачі та аудиторії телеканалу про те, що він заздалегідь знав про особливу думку О. Охріменка з питань пандемії COVID-19 та заходів вакцинації, проте заявникові було надано платформу для висловлювання повідомлень, які було представлено як факти без доказів. Ведучими передачі не було забезпечено критичного ставлення до таких повідомлень, наприклад шляхом оспорювання чи оскарження.

Передача «Український формат» є передачею власного виробництва (у прикінцевих титрах було зазначено: «Український формат. ТОВ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ, вул. Соловцова Миколи, буд. 2 оф. 38, 2021»), що передбачало максимальну можливість телеканалу реалізувати свої власні редакційні настанови, положення редакційного статуту та правила саморегулювання.

Крім того, передача «Український формат» трансливалась у запису (повторі), що давало можливість телерадіоорганізації здійснити заходи редакційного контролю з метою недопущення поширення інформації, яка може зашкодити здоров'ю людей та спотворити їх свідомий вибір у контексті необхідності вакцинації.

Отже, ТОВ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ, було допущено повторну трансляцію передачі з недостовірною, необ'єктивною інформацією щодо коронавірусу та вакцинації.

Подібні заяви у засобах масової інформації мають значний потенціал для підриву довіри телеглядачів телеканалу до рекомендацій та заходів державних установ охорони здоров'я, лікарів, спеціалістів з охорони громадського здоров'я, епідеміологів тощо та дотримання заходів, спрямованих на охорону здоров'я населення під час пандемії.

Мовники повинні більш ретельно ставитися до виконання вимог законодавства щодо достовірності, об'єктивності, перевірки поширеної інформації, що також передбачено редакційним статутом кожної української телерадіоорганізації. Спірні, не підтвержені доказами сумнівні заяви та матеріали про поширення коронавірусу та вакцинацію, які істотно вводять в оману телеглядачів, можуть завдати значної шкоди зусиллям, спрямованим на протидію пандемії, а тому вимагають належних та ефективних заходів захисту споживачів інформації.

Таким чином, трансляція 29.10.2021 передачі «Український формат» в ефірі ТОВ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ, має ознаки порушення вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення»:

- пункту а) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії);

- пункту в) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: поширювати об'єктивну інформацію).

Крім того, 02.11.2021 в ефірі ТОВ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ (ліцензія на мовлення НР № 01454-м від 27.12.2018), зафіксовано репортаж із включенням до студії виступу Віктора Медведчука.

Моніторингом зафіксовано поширення висловлювань (у часовому проміжку: з 12:20 до 12:23):

Віктор Медведчук, наживо: *«А что последовало потом, когда Зеленского и его команду не устроили решения Киевского окружного административного суда? Появился законопроект (он и есть сейчас в Верховной Раде на рассмотрении) о роспуске этого суда.*

Вы думаете, нет угроз? На неофициальном уровне мне сообщают о том, что если тот же Печерский или любой другой суд будет принимать какие-то решения, которые будут расходиться с позицией Зеленского и его команды, то эти суды распустят. Как должны думать и что должны думать люди, которые ходят в мантиях и выполняют сегодня обязанности судей? Как они к этому должны относиться, если есть пример судьи Конституционного суда, если есть пример не просто там энского какого-то суда, а Конституционного суда?

*Поэтому когда мы говорим о судебной власти, то мы говорим о том, что сегодня в стране власть пошла по пути узурпации власти. Власть сегодня делает все для того, чтобы захватить и построить диктатуру, свидетельством этого являются конкретные действия власти, не угрозы на словах, а конкретные действия. Ко всему прочему вы знаете действия международных наблюдателей по поводу изменений в составе Высшей квалификационной комиссии, Высшего совета правосудия, введения туда международных наблюдателей и членов международных организаций, иностранцев, которые будут принимать там решения. Не наши представители судебного корпуса, не наши представители нашей правоохранительной системы, а именно иностранцы будут принимать решения по поводу того, является ли тот или иной человек, который претендует на звание судьи, подходящим, а при привлечении его к ответственности, может ли он дальше продолжать судебное действие. Это как называется? **Это называется механизмом внешнего управления, который введен в Украине в целом в вопросах и системе государственного устройства.** Это механизм незаконного преступного влияния на судебный корпус, на суд. То есть это то, что уничтожает независимость суда.*

С одной стороны, идет внутреннее давление: административный ресурс Офиса президента и лично Зеленского, который вмешивается в судебную власть и пытается ее сделать ручной. А с другой стороны, это механизм,

который в рамках внешнего управления, введенного в стране, действует на ту же судебную власть.

Вот подумайте и сделайте вывод, к чему мы придем, если судебная власть станет ручной. Ручной либо у команды президента, либо ручной у наших «зарубежно-иностраннных» партнеров так называемых...».

Висловлена В. Медведчуком під час прямого включення в ефірі ТОВ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ, заява щодо «зовнішнього управління» Україною є давно спростованою дезінформацією, суть якої полягає у просуванні конспірологічної теорії змови російською пропагандою про те, що війна на території України відбувається не між Російською Федерацією та Україною, а між США та Російською Федерацією, а США використовують Україну як площадку для цієї війни руками самої України, для чого взяли Україну під своє управління. Подібні твердження, які лунають у російських ЗМІ та проросійських ЗМІ в Україні, не підтверджені жодним міжнародним документом чи іншими доказами, які можуть заслуговувати на довіру. Насправді, Європейський Союз та США визнають незалежність та територіальну цілісність України, підтримують її у боротьбі за свою незалежність, територіальну цілісність та суверенітет на відміну від Російської Федерації, яка порушила територіальну цілісність України у 2014 році та підтримує існування та діяльність окупаційних адміністрацій на території ОРДЛО та АР Крим.

Віктор Медведчук – відомий політичний і громадський діяч, лідер політичної партії, народний депутат України є впливовою особою для певної частини жителів та телеглядацької аудиторії України. Його позиція з питань міжнародної та внутрішньої політики України, а також щодо історичних подій неодноразово була публічно оприлюднена у засобах масової інформації, зокрема у частині оцінки російсько-українських відносин з 2014 року. Інформація зі спростуванням теорії змови щодо «зовнішнього управління» України є у відкритому доступі, неодноразово була спростована, але в ефірі телеканалу в заяві В. Медведчука оголошена як факт і не була спростована та/або критично оцінена журналістами телеканалу та його редакцією, що має ознаки порушення ліцензіатом вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення»:

- пункту а) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії);

- пункту в) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: поширювати об'єктивну інформацію).

ТОВ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ (логотип: «UKRLIVE (комбіноване)»), здійснює телевізійне супутникове мовлення у некодованому вигляді та покриває сигналом значну територію України, країн Європи, європейську частину Російської Федерації, програма ретранслюється провайдерами програмної послуги по всій території України, що робить телеканал та будь-який мовленнєвий акт, поширений на телеканалі, загальнодоступним для багатомільйонної аудиторії, а тому рівень деструктивного впливу публічно поширеної недостовірної та необ'єктивної інформації щодо пандемії

COVID-19 та поширення конспірологічних теорій щодо «зовнішнього управління» Україною можуть мати значний негативний вплив. Відповідно до частини другої статті 10 Європейської конвенції про права людини, поширення інформації, яка стосується питань національної безпеки України та захисту здоров'я та життя населення України може бути обмежене.

Розглянувши результати моніторингу телепрограми за 29.10.2021 та 02.11.2021, керуючись частиною першою статті 70 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», статтею 13 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», абзацом двадцять восьмим пункту 6 Доктрини інформаційної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 25.02.2017 № 47/2017, абзацом третім пункту 3 розділу III Інструкції про порядок здійснення моніторингу телерадіопрограм, проведення перевірок телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги, оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, затвердженої рішенням Національної ради від 08.02.2012 № 115, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24.02.2012 за № 313/20626 (у редакції рішення Національної ради від 09.11.2017 № 2127 (із змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.12.2017 за № 1468/31336), Національна рада

ВИРІШИЛА:

1. Призначити позапланову безвиїзну перевірку діяльності ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ (НР № 01454-м від 27.12.2018), з метою перевірки дотримання вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення»:

- пункту а) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії);

- пункту в) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: поширювати об'єктивну інформацію).

2. Встановити строк проведення перевірки – з 19.11.2021 по 03.12.2021 включно.

3. Зобов'язати ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ, у термін до 24.11.2021 надати Національній раді шляхом надсилання на адресу: вул. Прорізна, 2, м. Київ, 01601, документи та матеріали, необхідні для проведення перевірки:

- фотокопію (ксерокопію) журналу обліку передачі за 29.10.2021 та 02.11.2021, завірені підписом керівника та печаткою телекомпанії;

- завірену керівником копію сітки мовлення за 29.10.2021 та 02.11.2021 із розподілом передач відповідно до програмної концепції мовлення;

- завірену керівником копію редакційного статуту телекомпанії.

4. Рекомендувати ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕПРОСТІР», м. Київ, у термін до 24.11.2021 надати Національній раді письмові пояснення, а також матеріали та документи, які сприятимуть об'єктивній оцінці діяльності телекомпанії.

5. Відділу забезпечення проведення перевірок управління контролю та аналізу телерадіомовлення підготувати проєкт наказу на проведення позапланової безвійзної перевірки.

6. Виконання цього рішення покласти на управління контролю та аналізу телерадіомовлення, управління представників Національної ради.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національної ради М. Онопрієнка.

Голова

/підпис/

Ольга ГЕРАСИМ'ЮК

Відповідальний секретар

/підпис/

Юрій ЗІНЕВИЧ